

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЗЕМЛЕУСТРІЙ І ЗЕМЛЕВПОРЯДНЕ ПРОЕКТУВАННЯ»

на 2020 / 2021 навчальний рік

Галузь знань - 20 «Аграрні науки та продовольство»

Спеціальність - 201 «Агрономія»

ОПП - «Агрохімія і ґрунтознавство»

Рівень вищої освіти - другий (магістерський)

Форма навчання - *денна та заочна*

Семестр, в якому викладається дисципліна - 2

Дисципліна - **вибіркова**

Кількість годин за навчальним планом - **90** години / **3** кредити ЄКТС

Загальна кількість годин	Лекції	Семінарські	Практичні	Лабораторні	Форма підсумкового контролю
90	14	-	16	-	Залік

Викладач кафедри, який забезпечує проведення лекційних занять:

канд. екон. наук, доцент **Цигікал П.Ф.**

Викладач кафедри, який забезпечує проведення практичних занять:

канд. екон. наук, доцент **Цигікал П.Ф.**

АНОТАЦІЯ КУРСУ

У межах цього курсу здобувачі продовжують формувати інтегральну та спеціальні (фахові) компетентності, та професійні уміння і навички, а саме: вивчення теоретичних засад та отримання практичних навичок з питань закономірностей функціонування землі як головного засобу виробництва в сільському господарстві, просторового базису і природного ресурсу. для найбільш повного, науково обґрунтованого, раціонального і ефективного використання земель та перетворення земельного капіталу з однієї вартості на іншу - більшу, а також закономірності просторово-територіальної організації землекористування, та засобів виробництва, що нерозривно зв'язані із землею, і зумовлені ними методи, способи й прийоми розроблення, складання, обґрунтування та здійснення документації із землеустрою.

МЕТА КУРСУ

Мета навчальної дисципліни - полягає у формуванні теоретичних знань і набуття практичних навичок із землеустрою та землевпорядного проектування. Дисципліна "Землеустрій та землевпорядне проектування" направлена на забезпечення здобувачів знаннями з питань земельних відносин; порядку використання і охорони земель; сукупності економічних, екологічних, правових та інших заходів, спрямованих на регулювання земельних відносин і раціональну організацію території адміністративно-територіальних одиниць та суб'єктів господарювання.

Завдання навчальної дисципліни - вивчення порядку реалізації політики держави з науково обгрунтованого перерозподілу земель; формування раціональної системи землеволодінь і землекористувань з усуненням недоліків у розміщенні земель; створення екологічно сталих ландшафтів і агросистем; розроблення документації із землеустрою; складання схем землеустрою адміністративно-територіальних одиниць та проектів що забезпечують еколого-економічне обгрунтування сівозмін та впорядкування угідь.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

- порядок здійснення землеустрою, на національному, регіональному, локальному і господарському рівнях з питань організації раціонального використання та охорони земель;

- організацію території сільськогосподарських підприємств із створенням просторових умов, що забезпечують еколого-економічну оптимізацію використання та охорони земель сільськогосподарського призначення.

- методику розробки заходів щодо, удосконалення співвідношення і розміщення земельних угідь, системи сівозмін, сінокосо- і пасовищезмін;

- систему заходів зі збереження і поліпшення природних ландшафтів, відновлення і підвищення родючості ґрунтів, рекультивації порушених земель і землювання малопродуктивних угідь, захисту земель від деградації, з консервації деградованих і малопродуктивних земель, запобігання іншим негативним явищам;

вміти:

- проводити аналіз існуючого стану використання і охорони земель, організації угідь і сівозмін та розробляти заходи щодо охорони і поліпшення продуктивності сільськогосподарських земель;

- проводити організацію угідь і впорядкування території сівозмін з дотриманням принципів захисту земель і ландшафтів, охорони природи з одночасним створенням просторових умов для сталого землекористування;

- оцінювати економічну, екологічну, соціальну ефективність проектних рішень щодо використання земель сільськогосподарського призначення;

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі набувають такі **компетентності:**

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності предметної області аграрних наук або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та антропогенних об'єктів та процесів із використанням комплексу міждисциплінарних даних з узагальненим об'єктом діяльності: ґрунти, сільськогосподарські культури і технологічні процеси їх обробки.

Загальні компетентності

Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. Знання та розуміння області аграрних наук. Здатність використання інформаційних технологій. Здатність працювати як самостійно, так і в команді. Прагнення до

збереження природного навколишнього середовища та забезпечення сталого розвитку суспільства.

Фахові компетентності

Формування знань щодо принципів організації раціонального використання земельних ресурсів, диференційованого використання ріллі, законодавчого забезпечення землекористування, проектування, освоєння та впровадження раціональних, у тому числі ґрунтозахисних, сівозмін, сівозмін на зрошуваних і осушуваних землях; вимоги до обробітку ґрунту при ґрунтозахисній контурно-меліоративній системі землеробства, мінімізації обробітку ґрунту як складові частини систем землеробства.

Здатність до теоретичного осмислення та практичного використання основних принципів і завдань агрохімічної паспортизації земель, а також освоєння всіх нормативно-правових підстав для повноцінного її проведення з використанням уніфікованого методу розрахунку агрохімічного і еколого-агрохімічного балу;

Здатність застосовувати принципи, критерії та методи природно-сільськогосподарського, ґрунтово-технологічного та агроекологічного оцінювання земель для їх раціонального використання у господарській діяльності;

Програмні результати навчання

Знати сучасний стан земельних ресурсів України і принципи оптимізації структури сільськогосподарських угідь; методологічні основи моніторингу земельних ресурсів; заходи щодо запобігання деградаційним процесам та основні рекультивації порушених ґрунтів

Знати особливості раціональної структури сільськогосподарських угідь, структури посівних площ і розміщення сільськогосподарських культур у сівозмінах, принципи проектування оптимальних схем сівозмін за сучасних економічних і ґрунтово-кліматичних умов конкретного господарства; вміти проектувати оптимальні сівозміни для сучасних господарств.

Міждисциплінарні зв'язки

Навчальні дисципліни, що передують вивченню дисципліни: ГІС агроландшафтів і основи геостатистики, Рекультивація земель, Методологія оцінки якостей ґрунтів, Сучасні агрохімічні та статистичні методи досліджень, Технологія раціонального землекористування, Охорона і відтворення родючості ґрунтів, Бонітування і якісна оцінка ґрунтів.

Дисципліни, у яких можна використати матеріали дисципліни: Агрохімічна паспортизація земель, Зональні системи землеробства, Органічне землеробство, Земельний кадастр, Картографування ґрунтів і деширування, ГІС в ґрунтознавстві.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Вивчення цього курсу передбачає повне та часткове формування відповідних компетентностей на ОПП «Землеустрій і землевпорядне проектування» (табл. 1).

1. Компетентності та оцінювання рівня їх досягнення здобувачами

Компетентність	Ступінь сформованості компетентності	Оцінювання
Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне (модульний контроль), підсумкове (залік).
Здатність опановування базовими знаннями, включаючи сучасні наукові та технічні досягнення та використання їх в практичних ситуаціях	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне (модульний контроль), підсумкове (залік).
Уміння виконання робіт та навчання з високим рівнем автономності, планування, організації та управління комплексними діями або проектами, відповідальність за прийняття рішень	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне (модульний контроль), підсумкове (залік).
Здатність до пошуку, опрацювання, аналізу інформації з різних джерел та проведення досліджень на відповідному рівні	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне (модульний контроль), підсумкове (залік).
Уміння оцінювати соціальну значимість результатів своєї діяльності, нести соціальну відповідальність за результативиконаної роботи	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне (модульний контроль), підсумкове (залік).
Знання і розуміння основних теорій, принципів, технологій і методик економіко-математичного моделювання у сфері геодезії та землеустрою	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне (модульний контроль), підсумкове (залік).
Підготовка та здійснення організаційних, економічних, екологічних заходів, спрямованих на раціональне використання та охорону земель	Повністю сформована. Співвідноситься з метою курсу та програмними результатами навчання за навчальною дисципліною	Поточне (модульний контроль), підсумкове (залік).

Підготовка здобувачів з дисципліни «Землеустрій і землевпорядне проєтування» потребує використання активних методів навчання, які наближують навчальний процес до реальних професійних ситуацій.

Основними видами навчальних аудиторних занять, під час яких здобувачі вищої освіти отримують необхідні знання, є: лекції, семінарські та індивідуальні заняття, консультації.

Під час викладання лекційного матеріалу передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції – бесіди і лекції-візуалізації.

Лекція - логічно вивершений, науково обґрунтований і систематич-

зований виклад певного наукового або науково-методичного питання, ілюстрований, за необхідності, засобами наочності та демонстрацією дослідів. Лекція є однією з основних організаційних форм навчальних занять і, водночас, методів навчання.

Лекція-візуалізація являє собою візуальну форму подачі лекційного матеріалу технічними засобами навчання або аудіо-відеотехніки (відео-лекція). Читання такої лекції зводиться до розгорнутого або короткого коментування візуальних матеріалів, що переглядають.

Семінари - форма навчального заняття, при якій викладач організує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких здобувачі готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань. Семінарські заняття можуть проводитися у формі бесіди, доповідей, дискусій тощо.

Під час проведення семінарських занять передбачено поєднання таких методів навчання, як ділові і дидактичні ігри, дискусійні форми розгляду ситуацій, наукові семінари, реферативні читання, тестування.

Консультація - форма навчального заняття, при якій здобувач отримує відповіді від викладача на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень чи аспектів їх практичного застосування (проводяться протягом семестру - поточні консультації та залікаційні).

Важливим елементом опанування професійними знаннями є **самостійна робота** здобувачів вищої освіти, що проводиться у час, вільний від аудиторних занять.

Під час вивчення дисципліни здобувачі працюють з інформацією, спираючись на положення нормативно-правової бази у сфері регулювання використання і охорони земель, законодавства у сфері земельних відносин в аграрному секторі економіки з використанням друкованих видань та мережі Інтернет, виступають з доповідями і презентаціями, моделюють формати використання і охорони земель на рівні підприємства, галузі, регіону.

Програмою передбачено такі проекти для формування професійної компетентності: виступи-інформування за темами семінарських занять; презентації за певними темами.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ:

Змістовий модуль №1. Теоретичні основи землеустрою та землевпорядного проектування

Тема 1. Землеустрій та землевпорядне проектування, їх роль і значення в організації раціонального використання і охорони земель

Тема 2. Проведення землеустрою на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівні. Проект землеустрою, що забезпечує еколого-економічне обґрунтування сівозмін та впорядкування угідь

Тема 3. Землевпорядні вишукування для складання проекту землеустрою, що забезпечує еколого-економічне обґрунтування сівозмін і впорядкування угідь

Змістовий модуль №2. Організація сільськогосподарських землекористувань з виділенням сівозміни, виходячи з екологічних та економічних умов, формування інженерної інфраструктури

Тема 4. Організація сільськогосподарських угідь

Тема 5. Розміщення угідь та об'єктів інженерного облаштування

Тема 6. Організація використання ріллі. Визначення типів і видів сівозмін і їх розміщення на території

Тема 7. Проектування полів сівозмін

ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань здобувачів здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу Харківського національного аграрного університету ім. В.В. Докучаєва», «Положення про заліки та заліки в Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва», «Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Харківському національному аграрному університеті ім. В.В. Докучаєва».

Формування і оцінювання зазначених у табл.1 компетентностей досягається під час:

- професійного спілкування та участі в: лекціях, семінарах (а саме оцінюється повнота і якість відповідей, активність і самостійність);
- ознайомлення з нормативно-правовою базою, яка регулює та регламентує землеустрій та порядок розробки документації із землеустрою (поточний контроль);
- організації та планування самостійного навчання, виконання завдань (поточний та модульний контроль);
- виконання практичних завдань із пошуку та опрацювання інформації у межах курсу (оцінюється під час захисту ІНДЗ, заліку).

ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль здійснюється у формі: усне опитування; фронтальне опитування; індивідуальне опитування; письмові контрольні роботи; тестування. Протягом вивчення дисципліни здійснюється самоконтроль.

МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ

Відбувається у вигляді семінарів в кінці вивчення змістових модулів, виконання практичних робіт, а також здобувачі готують індивідуальні презентації за результатами самостійного вивчення відповідного блоку змістових модулів дисципліни.

Під час модульного контролю оцінюються такі компоненти: повнота розкриття теми; якість інформації; самостійність та креативність.

ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

Семестровий залік - форма оцінки підсумкового засвоєння здобувачами теоретичного та практичного матеріалу з навчальної дисципліни, що проводиться як контрольний захід. Завданням заліку є перевірка розуміння здобувачем програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між

окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. При оцінюванні знань і умінь на семестровому заліку викладач дотримується таких правил:

Відмінно / А / 90-100 балів - навчальний матеріал засвоєно у повному обсязі, здобувач володіє необхідними знаннями і вміннями. Здобувач точно формулює думки і обґрунтовує їх, послідовно, зв'язано викладає матеріал, ілюструє теоретичні знання, наводить приклади, аналізує, грамотно оформлює свою відповідь.

Добре / В / 82-89 балів - відповідь здобувача виявляє розуміння матеріалу, правильне застосування знань і вмінь, необхідних для відповіді, але містять окремі незначні помилки і невеликі неточності.

Добре / С / 75-81 бал - здобувач розуміє матеріал, але помиляється у застосуванні вмінь і знань, необхідних для відповіді.

Задовільно / D / 66-74 бали - здобувач володіє знаннями і вміннями з дисципліни, але вони носять розрізнений характер, знання недостатньо глибокі, а вміння проявляються слабо.

Задовільно/ Е / 60-65 - у засвоєнні навчального матеріалу мають місце суттєві неточності, відповіді неглибокі, містять істотні помилки, у тому числі у висновках, аргументація слабка, відсутня послідовність і чіткість, мова бідна.

Незадовільно / FХ / 35-59 - головний зміст навчального матеріалу не засвоєний, основні вміння не проявлені. Відповідь виявляє відсутність необхідних знань і вмінь, містить помилки, які спотворюють зміст навчального матеріалу.

Незадовільно / F/ 1-34 бали - здобувач не відповідає.

Підсумкова оцінка виставляється на основі суми набраних балів за результатами поточного, модульного та семестрового контролю.

ПОЛІТИКА КУРСУ

- Курс передбачає групову та індивідуальну роботу.
- Середовище в аудиторії має бути дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультації викладача.
- Під час роботи над індивідуальними науково-дослідними завданнями та не допустимо порушення академічної доброчесності.
- Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними.